

BIELARUSKAJA**KRYNICA****TYDNIOWAJA SIALANSKAJA HAZETA**

Adres Redakcyi i Adm.: Wilnia, Połackaja 4—10.

Redakcyja adčyniena ad 9 h. ran. da 7 h. wieč.

„Bielaruskaja Krynica“ kaštuje: na hod 8 zł.;

na paŭhoda 4 zł., na 3 mies. 2 zł., na 1 mies. 1 zł.

DA AKADEMIČNAJ KONFERENCYI ũ MIENSKU.

Kali čužyniec spytaŭe Bielarusu, jaki šryft ũżywajecca ũ bielaruskim piśmie, dastanie adkaz: dwa — kiryllica i łacinka. Ci heta praŭda? — pahladzim.

Sapraŭdnaj mieraŭ pašyreńnia taho, ci inšaha šryftu ũ bielaruskim piśmie jość sučasnaŭe bielaruskaje drukawanaje słowa, znača knižki i hazety. Usie jany, z wyniatkam „Biel. Krynicy“ drukujucca litarami kiryllicy. Bielaruskija ũstanowy, što biezpasredna nie zaležać ad kruhoŭ katalickich, aprača chiba paru latučych brašur ahitacyjnych, nihdzie łacinki nie ũżywajuć. U bielaruskich školach, pačynajućy ad pačatkowych i aź da wyžšych łacinkaj taksama nie pišuć i što horšaje absolwenty bielaruskich himnazij ũ 75 proc. prawilna łacinkaj pisać nie ũmiejuć. Čamu? Bo bielaruskaja škola ich hetaha nie nawučyła, ale i nie wučyła, bo wydawiectwa ad kanca sušwietnaj wajny nie wydała łacinkaj niwodnaha školnaha padručnika. Skul tahdy nawučycca?

Hetak pryhatawanyja ũžhadawalniki bielaruskich škol iduć u narodnuju hušču z čystym pierakanańniem, što bielaruski šryft heta tolki samaja kiryllica, katoruju da taho jašče nie raz nazawuć... ruskaj.

Ale mima hetaha my majem dwa šryfty. Chiba na toje, kab naš intelihent pa skančeńni bielaruskaj himnazii nie ũmieŭ swaim šryftam napisać paru sloŭ? Ironija losu!

Dyk jak z hetaha wyjści? Hetymi dniami (14—20 XI h. h.) jakraz zasiadaje ũ MienSKU Bielaruskim kanhres bielaruskich fila-

lohaŭ. Sprawy šryftu ũspomnieny konhres peŭnaź moŭčki nie projdzie.

Tak, ci hetak! Kali majuć Bielarusy dwa roŭnapraŭnyja šryfty, dyk chaj budzie heta widać z ich praktyčnaŭa ũżywańnia. Kali my majemo šryft adzin, dyk tahdy jaki? Dalejšaje trywańnie hetkaha chistańnia tolki škodzić nam.

Z praktyčnaŭa boku hledziaćy dadać treba hetulki: Bielaruskim pišmom nacyjanalnym jość biazumoŭna kiryllica. Bielarusy, jak i tak šmat inšych narodaŭ, majuć swajo nacyjanalnaje pišmo i musiać hardzicca im.

Ale ũsio heta nie značyć, kab Bielarusy ũ pytańni tak waźnym, jak pytańnie šryftu musili ũwiaznuć u niejkim, swajho rodu histaryčnym dohmatyźmie. Nikoli na šwieciel! Naadwarot: paznańnie i zamanifestawańnie swaich nacyjanalnych zdabytkau było ũwa ũsich adradźajućychsia narodaŭ tolki pieršym etapam na šlachy da žyćcia wolnaha. U nas Bielarusau jnakš być nie moža!

Za prykładami daloka ũ šwiet chadzić nie treba. Susiednija Niemcy majuć swaju gotyku, što nikoli nie budzie horšaj za kiryllicu i adnak... što raz bolš i bolš, apošnim časam pierachodziać na łacinku. I heta ũ čas, kali psychičny nastroj ich (pašla niaščasnaj dla siabie wajny) da narodaŭ ramanskich, pradstaŭnikoŭ łacinizmu, ichnaja nacyjanalnaja šwiedamaść i mahutnaść niskolki nie pamienšała ũ paraŭnańni z časami pradwajennymi. I mima ũsiaho hetaha „łacinizujucca“. Toje samaje zjawišča siańnia bačam na paŭdni Europy, u Paŭdzionnych sławianaŭ (SHS), toje samaje ũ Prykarpackich Rusinaŭ, toje samaje čuwacca ũ Baŭharaŭ toje samaje ũ dalokaj... Japonii. Kali pryj-

miem pad uwahu lik i mahutnaść narodaŭ, siańnia łacinku ŭžo ŭżywajučych, dyk blizu ŭwieś świet ŭżywaje łacinku. Čamu? Łacinka najbołš adpawiadaje ŭsiemahučaj tendencyi ludztwa da ŭpraščeńnia mižnarodnych znosin. Heta tendencyja jość siańnia ahulnaja: ci Biełarusy zachocac pačac nowuju eru?

Praktyčna pytańnie heta razwiazac pozytyŭna nia dasca jnakš, jak pakinieńniem teoretyčnaha status quo ante*). Ale z tej rożnicaj, što status hetu musić być prawodžan praktyčna.

Haworačy praściej, i kirylica i łacinka musiać być u Biełarusau šryftami roŭnapraŭnymi, a heta ich roŭnapraŭje pawinna być pakazana na praktycy.

Adolf Klimowič.

Biełarusy, pišecie ŭ „Bieł Krynicu“ ab žyćci-byćci našaje wioski, ab kryŭdach, ździekach i paniawiercy, roblenych wam administracyjaj, ab hminnych sprawach, škole i h. p. — pišecie ab swaich worahach i pryjacielach. Pišecie koratka i jasna, padajučy dakładna fakty. U karespandencyi kaniešnie padawajcie adres swoj i skul karespandencyja. Pišecie swajo proźwišča (tolki dla wiedama redakcyi), bo biaz adresu i proźwišča karespandenta karespandencyi źmiaščacca nia buduć.

*) Jak było dahetul.

U 10-ja ŭhodki „Krynicy“.

(Hl. „Bieł. Krynicu“ Nr. 39).

Pašla skančeńnia prywitalnych pramowaŭ byli adčytany prywitańnia pišmiennyja ad rozných asob i arhanizacyjaŭ. Najbołš charakternyja miejsy z hetých prywitańniaŭ niżej źmiaščajem.

„Praca, jakuju wykanała „Krynica“ za čas swajho istnawańnia na karyść biełaruskaha narodu naahul, a sialanstwa biełaruskaha asabliwa, a tak-sama padziei apošniaha hodu na hruncie palityčnych biełaruskich razhrupawańniaŭ, jasna dakazujuć, jak prawilny ŭ biełaruskim ruchu ślach zaniaty byŭ „Krynicaj“ pierad dziesiaćciu jašče hadami.

Chaj-ža j na dalej, jak dahetul, słowy praŭdy biazstrašna hałošanyja „Krynicaj“ zyčna jduć pa ŭsiej ziamielcy biełaruskaj, budziačy adnych, hartujučy da pracy druhich.

Usich-ža chaj nawuča „B. Krynica“ šanawać swoj narod i jahonuju swabodu, jakaja, mocna wierym, — nie za harami!

Haroj „B. Krynica“, jaje supracouniki i čytačy!

Haroj biełaruskaje sialanstwa j uwieś Biełaruski Narod!

Studenskaja arhanizacyja Biełaruskaje

Sialanskaje Partyi. Praha.

LUBLU...

Lublu zialonyja zahony,
Lublu baru čarniejuču dal,
Lublu znajomy šept jahony,
Lublu siwych uzhorkaŭ fal.

Lublu wadu radzimych rek, zaliwaŭ,
Lublu ja homan bystraha ručja,
Lublu krasu sadoŭ i niwaŭ,
Lublu ŭ ich pieśniu sałaŭja.

Lublu pryhožaść letniaj nočy —
Addbićcie dziŭnaj cišyny,
Lublu ja zorkaŭ raŭnich wočy,
Čarkwoŭ i kaščialoŭ zwany.

Lublu zarosšyja darohi,
Abwityja wakoł łazoj,
Lublu swoj lud cichi, ubohi,
Jahony šery, biedny stroj.

Lublu ja rodnej pieśni tony,
Ŭ jakoj lud dolu apiawaje
Ŭ bytcam muki, stohny
Ŭ joj wymoŭna wyražaje.

Lublu ślapoha dudara,
Što źwiesiŭ haławu i siwy wusy —
Ludziam praroča, apiawaje
Ab dniach światlejšych Biełarusi.

P. Kalaso.

PRAČYTAJ SAM „B. KRYNICU“ I DAJ DRUHOMU!

„Krynica“, pieršaja biełaruskaja časopiś, katoraja dziesiać hadoŭ biez pierarywu budzić Biełaruski Narod z jaho doŭhaha snu. Žadajemo jej i nadalej najlepšych warunkaŭ dzieła raźwićcia i służby kulturnym patrebam Biełaruskaha Narodu“.

Abjadnańnie Biełaruskich
Studenskich Arhanizacyjaŭ.

„Pryjemna nam, što možam najščyrej prywitać „B. Krynica“ u 10-ja ŭhodki i pažadać jej, kab i nadalej była śmielým zastupnikam usich słabych i pakryŭdžanych“.

Kiryła-Miafodaŭskaja Studenskaja Liha. Praha.

„Radaškoŭski Addzieł Biełaruskaha Instytutu Hapadarki i Kultury šleć swaje prywitańnie „Krynicy“ z pryčyny światkawańnia jaje dziesiacilećcia. Žadajem i nadalej karysnaj pracy na niwie biełaruskaha adraźneńnia“.

„Dobra wiedaju pry jakich ciażkich warunkach prychodziłasia pracaunikom i kiraŭnikom wypuščać kožny numar hazety, ale jana ŭsie naciski wytrymała i woś siańnia światkuje dziesiacilećcie swajho żywicia na biełaruskim ślachu prašwiety dzieła našých ciomnych sialan, jakija čerpajuć żywiju kryniču wadu, kab źmienšyc swaju horkaść. Daj-ža Boža i nadalej wiaści karysnuju pracu na ščasće našaje Bačkaŭščyny!“

T. Wiarnikoŭski. m. Uša.

Naš wiečny son.

(Korespondencyja z Prahi).

„Ad wieku my spali i nas razbudzili“... piamy my časta. Adnak, jak prysłuchaješsia z usich ba-koŭ da hetaha, to, rad-niarad, pierakonywaješsia, što hetyja słowa my piamy praz son, bo ŭ istocie my jašče mocna, jak zabityja, śpimo. Moža chtoniebudź skaža, što pišu durnicu: och, jak ja byŭ-by zdawolenym, kab heta była durnica. Mnie zdajecca, što my ciapier padobnyja da razbeščanaha żyćciom pana, jaki na „ranicy“ (a 12-aj hadzinie) prabudziŭšysia kryčyć paŭsonny, što jamu nie niasuć haračaje kawy, a kali spałochany lakaj niasie jamu šklanku, to pan prahania-je jaho -z krykam, što zapozna prynios, a sam śpić dalej, jak chworthy. Rožnimsia tolki my tym ad pana, što jon razbeščany żyćciom, a my żyćciom prybity i znachodzimsia ŭ stanie paŭsonnym.

Woś fakty:

Skolki my majem, to majem, adnak užo nia tak biednyja na literaturu, jak heta zdajecca p. p. Nowa-čynskamu, Catu, Obstu, Struwé, Nikołaju Nikołajewiču i „caru“ Kyrłu. Ale našaje niaščaście ŭ tym, što ŭwieś świet dawiedywajecca ab nas ad wyšej uspom-nienych jahamošciaŭ.

Majem nawukowyja pracy wydanyja ŭ Miensku i Koŭni, majem bahatuju palityčnuju literaturu, wyda-nuju ŭ Wilni, Miensku, Koŭni i Ryzie, a taksama ma-jem bahata i pieknaje literatury, jakoju možam užo

„Darahija Braty! U dzień dziesiacilećcia našaje, darahoje „B. Krynicy“ šlu Wam ščyry prywiet. Usie-mahutny Boh chaj bahasławić pracu Wašuju, a wo-dam „B. Krynicy“ chaj daść moc cudoŭnuju, kab ma-hli pramyć wočy Narodu Našaha i ŭbačyli syny Biełar-uskaje staronki rodny swoj ślach da pracy i ščaścja“.

Ks. M. Śałkiewič. Trakieli, Lidzk. paw.

„Witaju dzień świata „Krynicy“, chaj razwoj jej-ny budzie zarukaju świetazarnaje budučyny Biełaruskaje“.

Hrynkievič. Paznań.

„Witajem supracoŭnikaŭ „Krynicy“ i žadajem jej pamysnaha dalejšaha raźwićcia“.

Rym. Studenty Biełarusy.

„Z pryčyny dziesiacilećcia „Krynicy“ winšuju Was i żyču ŭsiaho najlepšaha. Hurtujcie j dalej usich tych świadomych biełarusaŭ, jakija pryznajuć, što treba, jak Wy pišacie, „kirawać swoj narod Biełaruski na ślachi chryścijanskaj kultury i cywilizacyi“. Niachaj Wam Boh daść siły i wytrywałaści ŭ Wašaj pracy“.

D. Aniśko. Sakołka.

„Przesyłam Szanownemu piśmu serdeczne pozdro-wienia oraz życzenia owocnej pracy dla wspólnego dobra naszego Kraju: Niachaj żywie, raście, ćwicie na supolnuju dolu i radaść“.

Br. Krzyżanowski. Senator

pachwalicca. Pieknaje wydańnie knih u Miensku i Koŭ-ni, a nawat Wilni, dapraŭdy, pazwalaje nam užo wyje-chać kryšku ŭ šyrejšy świet i nia trymacca tak uparta Mienskich, Kowienskich i Wilenskich kutoŭ. Jak nam ciażka zrazumieć, što da nas u Wilni nikoli palaki nia puścić zahraničnych palityčnych i kulturnych dzieja-choŭ. Hetki wypadak moh-by być tolki ŭ dzień karana-wańnia Sykstusa Parwenskaha na Karala Polšcy, kali ŭsia znać wyjechałaby da Krakawa na Wawel. Ależ, darażeńkija, da hetaha tak doŭha treba čakać, bo Ka-rol Sykstus naniaŭsia na dziesiac hadoŭ być prydzwier-nym u adnym z paryżskich teatraŭ (wiestki z zamieź-naje presy). Tak - što, heta moža zdarycca tolki ŭ naj-chutčejšym wypadku ŭ 1937 hodzie. Za hety-ža čas, pakul Jaho Karaleŭskaja Mość budzie adčyniać i začy-niać dźwiery, my mahli-by užo napraŭdu prabudzićca i papyrskać sabie ŭ wočy zimnoju wadoju, kab znoŭ nie zasnuć. My zaŭsiody prywykli narakać, što za nas zahranica nie zastupajecca. Skul-ža, maje radnyja, za-hranica ab nas moža wiedać? — Tolki z krynicaŭ na-šych worahaŭ, bo my nia ŭmiejem ab sabie ničo-ha nikomu kazać. My swaje literaturnyja pracy trymajem u Miensku, Koŭni i Wilni, a ŭ bibliotekach uniwersy-teckich u Paryży, Londynie, Berlinie, Prazi, Wieni, Bu-dapeści i Hadzy, kab sto hadoj šukaŭ, nawat, hrama-tyki Taraškiewiča, i to nia znojdzieš. Addziely paličkaŭ z aznakaj „Ukrajinske“ zapoŭnieny bitkom ukrainskim; knihami, a pad našaj abwiestkaj „Beloruske“ piać pa-ličkaŭ pustych, puściusieńkich. Woś i maješ tabie mienskija i kowienskija bahatyja wydańni. Ja hety pry-

„Narod naš Biełaruški, dziakujučy Wam, siahoń-nia weryć mocna ŭ toje, što zdarowyja Wašyja idei parwuć najmacniejšyja łancuhi Jaho niawoli, a siła ich tak-sama pieramoža najstrańniejšyja kryŭdy i ździeki! Jahonych worahaŭ“.

Ks. Wiktar Šutowič. Baradzieničy. Brasł. p.

„Pasyłaju haračaje prywitańnie dla Biełaruskich pasłoŭ, a tak-ža i supracoŭnikaŭ na niwie biełaruskaj, zmahajučychsia ab niezależnaść našaj Maci Biełarusi“.

Franuk Subač. w. Plusty.

„Šlu najlepšyja pažadańni redaktaru, byŭšym re-daktaram, a tak-sama ŭsim supracoŭnikam hazety „B. Krynicy“ i malu Boha, kab Jon Wam usim daŭ siłu i enerhiju ŭ dalejšaj pracy. Niachaj cieče naša „B. Krynica“ „mnohija leta“...“

Piotr Leščyk. Świsłač.

Dalej źmiaščajem prywitańni, prysłanyja pašla światkawańnia:

„Serdečno witajemo Was z jubilejem i bažajemo usii prodowżennia Wašoi kulturnoj roboti na dobro bratniho biłoruskiho narodu.“

„Silskij Swit“, wydawnictwo u Lwowi.

„Z powadu niemahčymaści być na ŭhodkach „Biełaruskaj Krynicy“ chacieli asabista złażyć pažadań-ni, ale na žal nikoha nie znajšli“

Z pašanaj E. Kazłoŭski i Wiśnieŭski.

kład biaru z Prahi, ale, pryhetym, nia wieru, kab inšyja stalicy Zahodniaje Eüropy byli ščasliušyja na Bielaruskuju literaturu. U Seminarij sławianskaje filolohii Karłaŭskaha uniwersytetu ũ Prazi, dzie studenty filolohi pracujuć ad 8 rana da 8 ũ wiečary, znojdziecie ũsiu literaturu: ukrainskuju, českuju, baŭharskuju, serbskuju, rasiejskuju i polskuju, a tolki niwodnaje knižki nia ma bielaruskaje. Na paličkach pad abwiestkaj „Časopisy“ znojdzieš časopisi ũsich narodaŭ Eüropy, nia wyklučajućy Radawaj Rasiei, tolki, biedny ty budzieš, kali zachochaš znajści „Крыніца“, „Студэнскую Думку“ i „Поляма“ — takich nia ma. Hetyja wydaŭni hnijuć pa syrych kniharniach Mienska, Koŭni i Wilni. My płacám, što za nas nie zastupajucca, a naš płáč tolki čuje pan Olendzki (šef defenzywy) ũ Wilni. Woś majecie, jakaja naša zahraničnaja prapahanda. Adnak, ludzi, jakija nami cikawiacca, znachodziać krynicy ab nas. Ale hetyja krynicy dla nas zabojčyja. Woś jany: Učora žwiarnušsia da mianie kaleha čech z zapytaŭniem: „Pan kolega je z Beloruska?“, a kali ja adkazaŭ, što tak, to jon pačaŭ apawiadać mnie, što jon specyjalna studyjuje naš kraj i našuju mowu i, što biedny pierasačyŭ usie knižki, šukajućy patrebna materyjału. Padwioŭ jon mianie da palički „D“ u addziele „Pomocne vedy“ i pakazaŭ ahramadnuju knihu, z jakoj jon najbalej skarystaŭ. Ja zaraz hetu knižku za chrybiet i dawaj hladzieć. Ahramadnaja knižyca maje 995 staronak i „piekny“ zahałowak „La Pologne“ *). Choć

*) Polšč.

(Z hetkim źmiestam znajšli my ũ redakcyi kartacku wiadomych bielaruskich adwakaŭtaŭ).

„Najšcyrejšyja pažadani ũskładaju našym baračbitom z pryčyny dziesiacihadowaj pracy na niwie našaj dzirwanistaj“.

Fr. Duliniec. Mosar.

„Witajem „Krynicy“ z jaje światam; žadajem i dalej wierna służyć nacyjanalnym intaresam Bielarskaha Narodu“.

Rahula. Kunicki.

„Winšujućy paważanju Redakcyju „Krynicy“ sa światam jaje dziesiacihodździa, hetym maju honar pierasłać swajo šcyraje pažadani jaje raskwitu na ciarnistym ślachu baračby za lepšuju dolu našaha siarmiažnaha narodu“.

Kraucoŭ Makar. Wilnia.

„Ja ciapier u polskaj škole wučusia i pryjechać nie mahu i „Krynicy“ nia čytaju, bo zabaroniena. Zadaju „Krynicy“ pamysnaha i doŭhaha istnawaŭnia. Usia szkoła żyćć wam pamysnaha istnawaŭnia. Ab našych sabraŭniach i pramowach Dyrektor szkoły nia wiedaje, bo my abo źbirajemsia na strychu, abo ũ piŭnicy“.

(Dziela zrazumielych pryčyn my nie padajom ani proźwišča, ani miejsca aŭtara hetaha charakternaha pišma).

„Prymicie pawinšawaŭnie ũ dzieŭn słaŭnych uhodkaŭ Wašaj hazety, z pažadaniem Wam dalejšaj ščasliwaj pracy na karyść bielarskaj kultury i nacyjanalna ha razwoju“.

Janka Pačopka. Łužki.

słaby ž mianie pakul što francuz ale ja pačaŭ u joj kapacca.

Na staroncy 848 ja natrapiŭ na pačatak addziełu, jaki adznačany miłym dla mianie zahałowkam: „Les Blancs - Ruthenes et la question blanche - ruthene“ *). Duža dobra, ale idziem dalej. Pry kancy hetaha addziełu jość wialiki artykuł: „Le penchant des Blancs - Ruthenes pour la culture polonaise“ **) — hodzi, dziakuju. Chto cikawicca, chaj pračytaje. Ale, dapraŭdy, nie paškodziłab pračytać jaho našym Najwialikšym, to moža prysłałib inšyja krynicy. Ja nie mahu zrazumieć, čamu ũsie mohuć, tolki my adny, jak niażywyja. Ja dziŭlusia, čamu na heta nie žwiarnuli ũwahi našy daktary filolohi tamu piać hadoŭ? Ja sumniewajusia, kab jany praz uwieš hety čas byli zaniaty pisaŭniem swaich prac doktarskich, chiba jany ich pisali hlaholicaj, bo nawat kirylicaj možna było skarej napisać, nie haworaćy ab łacinicy. Mnie duža cikawa, ci doŭha jašče palički pad abwiestkaj „Beloruske“ buduć pustymi i skolki jašče hadoŭ buduć studenty zamiežnych uniwersytetaŭ čerpać ab nas materyjał z knižyca „La Pologne“? Daj Boža, kab jany zapomnilisia pierad tym, jak karol Sykstus skončyć słužbu storaža.

Ad Was, Darahija: Miensk, Koŭna i Wilnia heta zaležyć. Čakaju.

Fr. Hr.

Praha, 22.X.26.

*) Bielarusy i bielarskaja sprawa.

**) Sklonnaść bielarusau da polskaj kultury.

„Łužecki Hurtok Bielarskaha Instytutu i aspdarki i Kultury šle šcyraje prywitaŭnie redakcyi i supracownikam „Bielar. Krynicy“ u dzieŭn światkawaŭnia 10-ch uhodkaŭ ichnaj słaŭnaj kulturnaj pracy na karyść bielarskaha narodu i žadajeć, kab heta praca i nadalej šyryłasia i krasawała na našych zahonach, čerpajućy życiatworčuju moc z „Bielarskaj Krynicy“. Staršynia: W. Kononowič, sekretar: J. Pačopka. Łužki.

„Žadaju ũsiaho najlepšaha ũ Wašaj pracy“.

K. Jaŭchuta. Ružanaja.

„Čeść Wam u dalejšaj, z Božaju pomačču, pracy nad adradžeŭniem našaha Bielarskaha wiaskowa ha narodu.“

J. Puzyreŭski. Zaračy. Braśl. p.

Chor i deklamacyi.

Pašla prywitaŭnia, chor pad zahadam hr. A. Stepowiča adpiajaŭ niekalki narodnych piešniaŭ i harmonizacyi polskaha kampazytara M. Rohoŭskaha, jaki kališ, budućy ũ Wilni wučycielem Muzyčnaj Škoły, hdzie zahadčyk hetaha choru byŭ wučniem, paznajomišsia z bielarskimi narodnymi melodyjami i byŭ duža zachopeny ich charastwom i aryhinalnaścij. Pijali tak-ža adnu piešniu šwedzkaha kampazytara Jansena, praŭda, pryhožaju, ale čuwać u joj čuży ton. Jašče pijali adnu piešniu, katoraja asabliwa zasłužwaje na ũspamin — heta hymn Bielarskaha Instytutu Haspadarki i Kultury prysłany na konkurs, jaki nia byŭ jašče raz-

Da nas pišuć.

URAŽAŃNIE AD ŚWIATKAWAŃNIA 10-ych UHODKAŮ „KRYNICY“.

Baradzieničy, Brasłaŭskaha paw. Wiarnuŭsia ja damoŭ poŭła ŭwiatkawaŭnia 10-ci ŭhodkaŭ wydaŭnia „Krynicy“. Na ŭwiatkawaŭni ŭwidzieŭ ja, jak ŭčyra pracujuć naŭy arhanizatory na poli biełaruskim. Ad siabie mahu skazać, ŭto „Krynica“ ŭčyra pramywaje wočy siałanam da praŭdy i zmywaje z siełanina ŭsiałakija ciomnyja chmary, i muŭu krepka i ŭčyra padziaakawać wilenskaj intelihiencyi biełaruskaj, ŭto nia mala kładzie swajej pracy na karyŭć biełaruskaha siarmiaŭnika. Ja ŭwidzieŭ, jak ŭčyra nas prywitali naŭy ŭiaŭnyja pracauŭniki i paŭła wialikuju radaŭć maju, jak uwidzieŭ, ŭto nawat inŭyja narody: palaki, ličwiny i čechi ŭčyra witali „Krynicy“, dyk my z hetaha nadta cieŭsymsia, ŭto joŭć da jaje pryhiłniki niatolki biełarusy, a i inŭyja narody. Dyk wieru, ŭto paŭła hetaha ŭwiatkawaŭnia naŭa čystaja i zdarowaja „Krynica“ mnoha jaŭće pramyje nowych daroŭak. Uŭsie henyja pramowy — heta było čyŭčėnnie „Krynicy“, pahłyblaŭnie i razŭyraŭnie jaje bieranoŭ.

Jana, spadziajusia, ŭ chutkim časie zmyje z biełarusy ŭsiałakija ciomnyja chwaroby i my ŭ jej, jak u wiernym lustry ŭwidim maładuju i zdarowuju praŭdu. Paŭła hetaha ŭwiata my siałanie pačulisia niejkimi blizkimi da hetaj „Krynicy“ i ahułam da jaje pracauŭnikoŭ.

R y d z i k a .

AB USIM PATROCHU.

M-ka Dziawieniŭski, Aŭmianskaha paw. Niekalki času, jak pryjechaŭ z niekul da naŭaha miastečka Dziawieniŭŭak doktor Barys Bahalepaŭ. Heny doktor

nadta ŭtaŭ za daloka i hłyboka ŭziracca, bo kali da-wiedajecca, ŭto čto maje dla siabie rycyny, anodju ci nawat baŭki, to danosie palicyi i tady ŭŭo sprawa apy-nicca aŭ u Pana Starosty pawiatowaha, ale Starosta dobra znajućy naturu doktora B. Bahalepawa „wina-wajcu“ nie karaje, jak heta było z Butrymam Jurkam, haspadarom z wioski Źyŭmoŭ, katoraha zwolnili ad ŭtrafu za trymaŭnie abcenhaŭ, ŭto ruć zuby i nie-kalki hramaŭ anodyi. Za heta samaje doktor Barys Bahalepaŭ jaŭće padaŭ haspadaroŭ: Siluka Tamaŭa z wioski Silukoŭ, Jasiewiča F. z wioski Rudzioŭ i Subača F. z wioski Plustaŭ. Dziŭna, ŭto dochtar B. Bahalepaŭ zajmajecca pustoju rabotaj, nia wiedajućy, ŭto koŭny haspadar maje prawa trymać chatniuju apteku.

Za apoŭnija časy ŭ naŭaj staranie pajawiłasia mnoha waŭkoŭ, nawat i ŭalonych, i nia ma taho dnia, kab nie panieŭli awiečki, ci nie pakusali ŭywiołu i lu-dziej, jak heta mieła miejsca ŭ wioskach: Girdziuny, Aŭbali, Zajaŭowa, Litwica. Spynić hetych zwiaroŭ nia majem čym, aprača kułaka i kamienia, bo strelbaŭ nam nie dajuć, chacia mnohija i staralisia na heta dazwołu. Naŭto toje, kali ŭŭo i karŭuny ŭmieła ŭ wa-čach dziaruć kurej; jak pomniu, na naŭy harady pryła-cieŭ karŭun i zadraŭ čatiry kurcy, a tut baby adahnać woraha i nahami i rukami nie mahli.

Čaho tady ad babaŭ nie pačuŭ — i chaleru, i za-razu, brydka na't i piŭać, to na muŭa, to na . . . wiadoma, ŭto pierŭy nia maje strelby, kab adahnać karŭuna, a druhi, ŭto nie pazwoļu jaje trymać.

Adnym moŭam pachwalicca — bulba dobra pry-dałasia, choć kaŭy ŭdowal budziem mieć, bo ab dru-hoj jeŭy ŭ ciapieraŭnim časie muŭyku-chlebarobu ani dumaj.

K a l u č y .

— PAŭYRAJCIE „BIEŁARUSKUJU KRYNICU“! —

hladany, dzieła čaho pakul-ŭto aŭtar jaje niawiedamy. Woŭ hety hymn biazumoŭna zaŭŭŭwaje na adznačėnnie i nadharodu; wierŭ ŭŭomnienaj pieŭni — heta kuso-čak romantyčnej ody. Muzyka swaim enerhičnym ryt-mam i čaram melodji budzić enerhiju i razhon da pracy; adzin zakid, jaki moŭna zrabieć jej — heta nie-dastača narodnych matywaŭ, — ale i biaz hetaha war-taŭć jaje wielmi wialikaja, dyk warta, kab heta pieŭnia i na zaŭsiody aŭtałasia hymnam Instytutu.

Naahuł chor zrabieŭ duŭa dobreje ŭraŭaŭnie, ŭka-da tolki, ŭto zamała materjału hałasowaha ŭ tenarach i altach i zamała ludziej, a ŭ basoch ŭmat maładych chłapcoŭ, u jakich bas jaŭće nia wyŭpieŭ; adnak i na hetych znać ŭmat pracy i niemałaja zdolnaŭć zahadčy-ka — widać, ŭto zahadčyk ŭmat moŭa, kab padzahad-nych było.

Paŭła choru hr. P. Karuza pradeklamawaŭ nie-kulki wierŭaŭ K. Swajaka, J. Byliny i inŭ. Deklamacyi duŭa ŭdałisia. Było čuwać, ŭto deklamatar ich — ar-tystyčnaja siła.

Harbatka.

Ureŭcie ŭsie supracouŭniki i hoŭci byli zaproŭŭany na harbatku ŭ kwatery paŭła F. Jaremiča, u tym-ŭa domie, dzie mieŭćicca naŭa redakcyja. Pryjemny na-stroj z narady i ŭwiatkawaŭnia pieranioŭsia i na har-batku. Panawała tut ciopłaja, kazaŭ-by siamicjnaja sardečnaŭć. Dyk ničoha dziŭnaha, ŭto było tut jaŭće ŭmat pryhoŭŭych pieŭniaŭ u roznych mowach, kupletaŭ raŭwitalnych pramowaŭ.

Biełaruskij student A. Zianiuk kazaŭ, ŭto jon ŭŭo try hady ŭ Wilni i nihdzie nie spatkaŭsia ŭ Biełarusau z takim ciapłom i sardečnaŭciaj.

Red. „Przeł. Wil.“ hram. L. Abramowič, pra-maŭlajućy papolsku wyraziŭ cikawija dumki ab tym, ŭto ŭ naŭym kraju mnohich roŭnić tolki mowa, ale du-ŭa ŭ mnohich, inŭaj mowaj haworaćy, adna. Dyk woŭ-ŭa i pramoŭca, choć joŭć palakom i papolsku pra-maŭlaje, ale duŭoj čujecca častkaj naŭaj i zatym, ka-zaŭ kančajućy pramoŭca — my ŭsie tut tak swojska čujemŭsia, ŭto adna duŭa ŭ nas.

Ureŭcie pramowiŭ jaŭće P. Čarniaŭski, supracou-ŭnik „Krynicy“ sa Swiancianŭčyny, ŭkładaŭćy najlepŭy-ja „Krynicy“ paŭadaŭni i dziakujućy redakcyi za ciopła-je pryŭiaćcie.

Skoki.

Była h. 12 noćy. Hoŭci raschodzilisia. Adna tol-ki moładz nie ŭpiaŭałasia. Jana iznoŭ apynułasia ŭ re-dakcyi, hdzie pad swojskija huki harmonika arhaniza-wała skoki i wiesieła jaŭće zabaŭlałasia niekalki hadzin.

Prezydjum BChD.

Nazaŭtraŭni dzieŭ (25.X.26) zabraŭsia ŭ red. „B. Krynicy“ Centralny K-t BChD, jaki wybraŭ heta-ki prezydjum: starŭynia P. Karuza, jaho zastupnik Ks. A. Stankiewič, piŭar A. Stepowič, jaho zastupnik J. Źuk i skarbnyk St. Stankiewič.

Z Polšcy.

Termin sklikańnia Sojmu. 4.XI siol. h. Maršalak Sojmu atrymaŭ aficyjalnaje pawiedamleńnie Prezydenta, što termin sklikańnia Sojmu, wyznačany na 13 listapada.

Dekret ab amnestyi. Ministerstwa Sprawadliwaści apracawała projekt dekretu ab amnestyi. Uradowyja kruhi zapeŭniajuć, što dekret budzie ahałošany pierad kaladami. Datyčyć jon maje pradusim prastupkaŭ palityčnych małoje wahi, z nacyjanalnaj padkładkaj.

Pierastaralisia. Apošnimi časami z pryčyny strajku wuhlakopaŭ u Anhlui pašoŭ chod na polski wuhla. Jaho tak pačali wywazić, što pad kaniec nie chwaciła wuhla dla swaich patrebaŭ i pryšloŭsia prywazić z Čechasławecy. Ministerstwa Handlu i Promysłu pabačyła heta, jak zaŭsiody, pozna, nu i zabaraŭnia wywazić wuhla za hranicu.

Z kraju.

Patreba biełaruskaj mowy. 1.XI. s. h. u pamieškaŭni Wilenskaha Addz. Sajuzu Spażywieckich Tawarystaŭ R-taj Polskaj, adbyłasia kanferencyja spażywieckich T-waŭ Wil. Wokruhu. Z sprawazdačy instryktara p. Arechwy bačym, što Wilenski Addzieł maje 36 kooperatywaŭ. Padčas dyskusii nad dziejnaścij Sajuzu adzin z pramoŭcaŭ źwiarnuŭ uwahu, što prapahanda wiadziecca nieadpawiedna, bo tolki papolsku, što dla šyrokich masaŭ jość nie zrazumielym. Prapanaŭ uwieści prapahandu kooperacyi, jak słowam, tak i ŭ druku pabiełarusku; i što tady tolki možna čakać dobrych wynikaŭ, kali nasialeńnie pabačyć, što tut nia jdzie ab polonizacyi, a ab dabro kooperacyi.

Peŭna-ž, hetyja słowy byli harocham ab ścianu. Bo nie na toje-ž było pałożana stolki trudoŭ dzieła likwidacyi Wilenskaha Sajuzu Kooperatywaŭ.

Plan asuški Palešsia. U ŭradawych kruhach paŭstaŭ projekt wyznačyć adumysłowaha kamisara da spraŭ meljoracyi Palešsia, jaki pry dapamozie Min. Kamunikacyi maje apracawać plan asuški Palešsia, a tak-ža znajści patrebny na heta kapital.

Z Niezależnaj Litwy.

Aŭtanomija nacyjanalnych mienšaścíaŭ. Frakcyja sojmawaja nacyjanalnych mienšaścíaŭ pracuje nad projektam aŭtanamičnych zakonaŭ, jakija majuć być pryniaty Sojmom.

Ratyfikacyja dahaworu z Radami. Kabinet ministraŭ unios u Sojm litoŭska-sawiecki dahawor ab nieahresyi. Dahawor hety sojmawaj bolšaścij pryniaty.

Sprawa Wilenščyny. Anhielskija hazety pawiedamlajuć, što ŭrad Anhielski nia moža zhadzicca, kab asudzić Litwu, jak hetaha darnahajecca Polšča i inšyja dziaŭhawory, u sprawie Wilni.

Z Koŭni danosiać, što Šležewič u Komisii Zahranicznych Spraŭ litoŭskaha Sojmu, zajawiŭ, što Rada Ambasadoraŭ nia maje prawa wydawać pastanoŭ u sprawie Wilenščyny. Stanowišča-ž litoŭskaha ŭradu ŭ sprawie Wilni jość niaźmiennym. Pakul Wilenskaja spra-

wa nia budzie wyrašana na padstawie sprawadliwaści datul stwareńnie narmalnych warunkaŭ miž Polščaj i Litwoj niemahčyma.

Litoŭska-Radowyja handlowyja pieredahory. Pieredahory Litwy z SSRR u sprawie handlowaha dahaworu iduć pamysna. Pryhatawaŭčaja praca ŭžo zakončana, i ŭ najbliżejšym časie dahawor maje być hatowy.

Zwarot zwanoŭ. Radawy ŭrad na dniach pieradaŭ litoŭskamu pasolstwu ŭ Maskwie wywiezienyja padčas wajny zwany ŭ liku 45 ahulnaj wahi 4.000 kil. Zwany buduć prywiezieny ŭ Litwu.

Projekt addzialeńnia Kaścioła ad dziaŭhawory ŭ Litwie. Z Koŭni danosiać, što ŭwodźańnie cywilnych knihaŭ ab naradźeńni i žanimstwie jość ustupam da akcyi sučasnaŭ ŭradu, jaki imkniecca addzialić kaścioł ad dziaŭhawory.

Z zahranicy.

Anhlia. **Sprawa strajku.** Z Londonu danosiać, što pawodle apinii delehataŭ na kanferencyi wykanaŭčych kamitetaŭ syndykataŭ treba spadziaŭacca chutkaha zakančenia strajku.

Hišpanija. **Paŭstańnie Kataloncaŭ.** U Hišpanii jość prawincyja Katalonija, zasielenaja praz narod rozniačysia ad Hišpancaŭ. U apošnich hadach tam chutka pašyrajecca niezaleźnicki ruch. Ciapier hazety padajuć, što tam pačalaŭsia paŭstańnie proci Hišpancaŭ. U m. Perpignan paŭstancam udałoŭsia zachwacić u swaje ruki arsenal (skład aruźža).

Pa ŭsiej Hišpanii iduć aryšty, dasiul jość aryštawanych kala 100 asob padozranych u supracuŭnictwie z paŭstancami.

Meksyka. **Paŭstańnie.** Z Meksyki danosiać, što b. hen. Callegos sarhanizawaŭ paŭstańnie proci ŭradu prezydenta Collesa. Uradawym wojskam udałoŭsia zduŭyć paŭstańnie; gen. Callegos uciok.

Italija. **Treci zamach.** 31/X s. h. jakiś čaławiek streliŭ u Musoliniaha, wychodziačaha z pamieškaŭnia adnej wyżejšaj školy ŭ Bolonii. Kula adbiłasia ab arder nia raniačy Musoliniaha.

Zamachowiec byŭ pabity praz natoŭp. Śledztwa pašla wyjaśniła, što pabity zusim niawinny, a toj, što stralaŭ, karystajučy z sumatochi, sprytna ŭciok.

S. S. R. R. **Kanfliktu nie zlikwidawali.** Z Maskwy danosiać, što 4/X s. h. piatnaccaty (XV) kanhres rasiejskaj kam. partyi začyniŭsia. Kanfliktu ŭ nutry partyi nie zlikwidawali. Kiraŭniki apazyčy, asabliwa Trockij, zaŭziata baroniać swajo stanowišča. Kamenieŭ swajej pramowaj padhataŭlaŭ hrunt da raščaha wystupleńnia Trockaha.

HRAMADZIANIE!

Prysylajcie adrasy wašych znajomych, kab my mahli pasłać im probnyja numary našaj hazety. Pašyrajcie swaju rodnuju ča-sopiś!...

Z Wilni.

Što možna wysyłać u SSRR. Ad 1.XI s. h. abawiazuje nowy zahad u sprawie wysyłańnia ũ SSRR tawaraŭ pasylkami. Zahad hety stanoŭča zabaranaje wysyłku ũsiakaha rodu manufaktury, nitak, instrumentaŭ muzyčnych, lakarskich, ramiešlenych, hadzińnikau i častak da ich, papiery, pacierak, huzikaŭ i inšych dadatkaŭ krawieckich.

Takija rečy, jak swetry, pańčochi, palčatki, kasmetyki — možna pasyłać u małym liku. Pańčoch nia bolš, jak 6 par, palčatak — 3, kasmetyki nia bolš jak za 400 zł.

Stan biezraboćcia. U apošnim tydni u Wilni pradstaŭlajecca hetaki ahułny lik biezraboćnych — 4334, z čaho ũmy słowych pracouńnikau 1297, kwalifikawanych — 1064, kwalifikawanych 1126.

Wiarboŭka biezraboćnych u Francyju. 17. XI. s. h. adbudziecca nabor biezraboćnych dzieła adpraŭki ũ Francyju na hornyja raboty. 18.XI s. h. toje samaje adbudziecca ũ Świancianach.

Naša Pošta.

Abačeŭskamu z pad Brasława: piśmo atrymali, probny Nr. pasylajem.

Skačko J. z Waŭkałaty: Škada, što Wy nia pryjechali, pasyłać Wam bylo zapozna, Wy-b na hetym ničoha nia stracili, jak piślasia ũ zaprosinach; probnyja NrNr pasylajem.

Tomku J. z Mikołajewa: piśmo atrymali, hazetu pasylajem, hrošy możacie pasyłać, jak wam wyhadniej.

Šaŭro J. z Parafjanowa: piśmuku atrymali, prośbu spaŭniajem.

Bryčkoŭski A. z Dziedziejkaŭščyny: pieśniu atrymali, prośbu spaŭniajem.

W. Kazłoŭskamu: Atrymali, dziakujem. Jak budzie miejsca, dyk nadrukujem i pastarajemsia rabić adbitku. Čakajem na astatniaju častku. Hazetu Wam pasylajem tak jak proście.

P. Kołas: Wieršy Wašy atrymali. Adzin z ich drukujem. Uciemliwamu z pad Wišniewa: Atrymali, nadrukujem. Rydziku z Baradzienič: atrymali, drukujem.

Feluni z pad Wilni: Atrymali, nadrukujem.

Chopzakasewiču z pad N.-Pahosta: Atrymali, z adnej karespandencyi skarystajem, a z tej, dzie apisana, jak žonka kamendantu, a pop susiedu pabili wokny, nie skarystajem. Takija wiestki dla hramadźianstva nia majuć značennia. Pišycie ab sprawach paważniejšych.

Siemaškiewič Fr. z Łakcianaŭ: „Na przyźbie“ z wieršami, jakija Wy ũspaminajecie ũ pradaży niama. Jość inšy zbornik, tak-ža „Na przyźbie“, możacie wypisać z kniharni „Krynica“, Wilnia, Zawalnaja 7.

Alksnin J. z Puzyroŭ: piśmo atrymali, prośbu spaŭniajem.

Sulžyckamu B. z Michničaŭ: piśmo atrymali, hazetu pasylajem.

Wyjšaŭ z druku i pradajecca Biełaruski Kalendar „Krynica“ na 1927 hod. Kalendar wyjšaŭ łacinskimi („polskimi“) litarami:

Cana za 1 ekz. 85 hrošaŭ, z pierasyłkaj 95 hr., za dwa kalendary z pierasyłkaj 1 zał. 85 hr.; wypisujučy 1 abo 2 štuki kalendara, hrošy možna pasyłać paštowym markami.

Čto wypisuje nia mieniej 5-ch kalendaroŭ, toj za pierasyłku nia płacić i jamu pasyła jucca kalendary pasyłkaj upisanaj (zakaznoj, poleconaj).

Čto kuplaje nia mieniej 10-ch kalendaroŭ, tamu dajecca ustupka 20 prac. (na załatoŭcy 20 hr.). Naahuł kniharniam i handlarom kniharni dajecca wiailiki spusk (ustupka).

Hałoŭny skład: Wilnia, Zarečča, wul. Krywoje Koła № 21–3 J. Stankiewič (Wilno, Zarzecze, ul. Krzywe Koło 21, m. 5). Aprača taho možna wypisawać praz Redakcyju „Biełaruskaj Krynicy“ i z Biełaruskaj Kniharni „Krynica“, Wilnia, Zawalnaja 7.

Tannaja biblioteczka sceničnych tworaŭ,

jakija najboliej padchodziać dla hulni na wioscy:

Alachnowič: „Zaručyny Paŭlinki“, pjesa ũ 1 akcie 40 hr.
 „ „ „Kališ“, scen. abr. u 2 akt. . . . 40 „
 „ „Ptuška ščasčia“, pjesa ũ 3 aktach 40 „
 „ „Strachi žyćcia“, dr. ũ 3 aktach . 50 „
 „ „Ščasliwy muž“, kamedyja ũ 4 akt. 75 „
 „ „Pan Ministar“, kam. ũ 3 akt. . . 60 „
 „ „Betlejka“, scen. št. ũ 5 źjaw. . . 25 „

Harun A.: Sceničnyja twory dla dziciačaha teatru:

„Ščasliwy čyrwaniec“, kazka ũ 2, abrazoch, „Dziŭny chłopiec“ kazka ũ 1 abr. 50 „

Hutoŭski Ŭ.: „Surdut i siarmiha“, dramatyczny abrazok u 3 aktach 20 „

Bylina J.: „Wybary staršyni“, wiaskowaja trahi-kamedyja ũ 3 dziejach z časou carskich 40 „

Swajak K.: „Janka Kancawy“ dr. ũ 5 akt. . . 50 „

Rodziewič Ł.: Sceničnyja twory: „Žbiantezany Saŭka“ i inšyja 60 „

„ Pjesy Nr 1. „Modny ślachciuk“ i inšyja 40 „

„ U inšym ščasći niaščasćie schawana“ 20 „

Ŭsie hetaja knižki kaštujuć z pierasyłkaj 7 zał. 20 hr., a pałowa hetych knižak 3 zał. 75 hr. Wypisujučy 1 abo 2 ekz. možna prysyłać paštowymi markami dabawiŭšy na pierasyłku 5 hr., a na zakaznuju 35 hr.

Knižki wysyła jucca pa atrymańni hrošaŭ abo marak paštowych, bo za pabrańniem małoje pasyłka abchodźicca šmat daražej.

Bolšyja zakazy wysyła jucca za pabrańniem pa atrymańni zadatku nia mieniej treciaj časći.

BIEŁARUSKAJA KNIHARNIA

„Krynica“

Wilnia, Zawalnaja 7.

LAKARNIA LITOUSSKAHA T-WA SANITARNAJE POMAČY

Wilnia, Wilenskaja wul. 28.

U ambulatoryi prymajuć daktary-specyjalisty: dziciačyja chwaroby ad 11—12 i 3—4 h.; nutranyja chwaroby 10—4; chirurgičnyja 1—2; žanočyja 11—1; wačeja 11—2; wušej, nosa i horła 2—3; zuboŭ 10—11; skury i weneryčnyja 2—3; nerwaŭ 1—2. U lakarni addziely: ũnutrany, chirurgičny, ginekolohičny i radzilny. KABINET RENTGENA i ELEKTRA-MEDYČNY. Lačeńnie pramieńnia-mi, fatahrafawańnie, prašwiatlańnie, elektr. wanny, elektr. masaž.

Analityčnaja laboratoryja.

Wyjšaŭ z druku biełaruski kalendar hraždankaj — (ruskimi literami) na 1927 hod. —

Nr. 8.

„ZORKA“

Addziel dla našych dzieć.

Z. W.

ŠTO JA LUBLU.

Lublu ja wiosku, dzie radziusia,
Lublu chacinku ja swaju,
I mamu, tatu, bratoŭ, siastryčki,
Dyj usich ludziej z siała lublu...

I babku ja lublu staruju,
Što jak pačnie kazki kazać,
Zdajecca nawat — za świet cely
Ja nie chacieŭ-by ich addać!

Lublu ja pole, łuh zialony,
Dzie našy koniki pasucca,
Lublu žalejki pieśni sumny,
Jak pa načnoj rasie paljucca.

Lublu ja wielmi les sasnowy,
Choć ŭ im tak strašna, Mocny Boža!
Jaki-ż jon ciomny i wialiki!
U im čaławiek zbludzici moža...

I ručajočak ja lublu,
Što čysty ciače pa dalinie,
I kazki ab čużym kraju
Šapoča susiedcy — kalini.

Lublu ja ŭ niebie miesiac, zorki...
Što lublu bolš? — Nie daličuś!
Bo ja lublu ŭsiu ziamielku,
Uwieś kraj moj rodny Biełaruś!

TATAWYJA HUTARKI.

Jurka: Tata, prywiaziecie mnie cukru, ja tak lublu sałodki cukar.

Tata: Ja-ż u les pajedu, a cukar u lesie nie raście.

Jurka: Ja wiedaju, što nie raście. Ale-ż skażecie mnie, tata, jak i z čaho robicca cukar?

Tata: Z burakoŭ.

Jurka: Z burakoŭ? Jany-ż ani krychu nie sałodkija.

Tata: Nia ŭsie hatunki burakoŭ da wyrabu cukru zdatnyja, a tolki „cukrowyja“. Takija buraki prywiezienyja ŭ cukroŭniu (fabryku, dzie cukar robicca), čyścieńka myjuć, raścirajuć mašynami na kašu, razbaŭlajuć jaje haračaju wadoju, kab atrymać bolš soku, jaki sapraŭdy dawoli sałodki. Hety sok ačyščajuć i doŭha warać u wializarnych kałach, aŭ pakul jon nia zrobicca husty. Tady wyliwajuć jaho ŭ formy, dzie jon zastywaje.

Jurka: I ŭžo cukar hatowy?

Tata: Jašče nie. Jaho jašče raz moćać wadoj, ačyščajuć, warać i robić hetak nazwany cukar-piasok. Kab mieć cukar u kuskach, piasok iznoŭ doŭha warać z wadoju, jašče raz ačyščajuć i tady ŭžo žliwajuć u formy, dzie jon zastywaje i robicca biełaj, ćwiordaj masaju.

Jurka: Ci daŭno ludzi nawučylisia rabić cukar?

Tata: Cukar z burakoŭ ludzi pačali waryć tolki u XVIII wieku, heta značyć hadoŭ 200 tamu. Raniej cukar rabili z cukrowaj raśliny, jakaja raście tolki ŭ haračych krajach, dzieła čaho jon byŭ strašna daruhi i pradawaŭsia ŭ aptekach jak lekarstwa.

Jurka: Jak heta dobra, što ciapier jon nie taki daruhi i tata moža kupić jaho časam swajmu piastunčyku.

KOT i MYŠKA.

Zahniewaŭsia Boh na hrešnych ludziej i zadumaŭ spuścić patop. Škadawaŭ tolki sprawiadliwaha čaławieka Noja i ŭsialakich žwiarat, dzieła hetaha skazaŭ Noju papudawać wializarny karabiel, pieranieścisia tudy z swajej siamjoj i ŭziać z saboj pa pary ptuśak i ŭsich žwiarat.

Nie spadabałasia heta Złomu i pačaŭ jon spradžacca z Boham i z Nojam, što ŭsio roŭna karabiel zatopicca, a kab stała na jaho, namowiŭ sabie myšku, kab prahryzła dziur ŭ karabli i abiacaŭ zrabić jaje za toje wialikaju paniaju.

Jak tolki karabiel pačaŭ pławać pa wadzie, zakrałasia myška na samaje dno karabla dy pačala pierahryzać dziračku. Ale zhledziŭ jaje kot i ŭciamiuŭszy što myś zrabić choča, uchapiŭ jaje za horła i dawaj duŭć!

Pačuŭszy pisk i tuzaninu prybieh Noj i adprasiŭ u kata, kab myški nia duŭć. Nia moh jon zrabić inakš, bo daklarawaŭ Bohu koźnaha ŭziataha žwiarka datrymać da kanca patopu, ale kab myś nie prabawała bolš rabić škodu, zamknuŭ jaje ŭ žaleznuju kletačku i skazaŭ katu pilnawać.

Pilnawaŭ katok ščyra praz sorak dzion i sorak nočak, a i praz hety doŭhi čas złość da myŭ ŭ jom nia ścichła.

Jak tolki wada apała i Noj wypuściŭ usio żywwoje z karabla na ziamlu, zaraz-ža-ż pačaŭ kot praśledawać myšku. I tak pa siahoŭniašni dzień nienawidzić kot myŭ za toje, što chacieła zatapić karabiel.

ZAHADKI.

Iduć sabie wulicaju ludzi i hutarać pamiż saboj. Adzin čaławiek kaŭ: „Jak u mianie jość šmat wady, to ja mahu sabie padčas za abiedam i piwa napicca, ale kali wady mała, to tady ja tolki wadu pić mušu“.

— Jak wam, dziećki, zdajecca, čto moh hetak hawaryć?

1. Siwy woł wypiŭ wady doł.

2. Na wadzie nia tonie, u ahni nie haryć.

DZIEŬKI! ČYTAJCIE KNIŬKI I HAZETY Ŭ SWAJEJ
— — RODNAJ BIEŁARUSKAJ MOWIE! — —